

1 Identifikation af stof/kemisk produkt og af selskab/virksomhed

Oplysninger om produktet

Handelsnavn: **(-)-Fenchone**
Artikelnummer: L15151
Producent/leverandør: Alfa Aesar GmbH & Co.KG
 Zeppelinstrasse 7
 D-76185 Karlsruhe / Germany
Oplysningsgivende område: Afdeling produktsikkerhed
Oplysning i nødstilfælde: Giftnotruf Universität Mainz / Poison Information Center Mainz
 www.giftinfo.uni-mainz.de Telefon:+49(0)6131/19240

E-mail: gcat@matthey.com
www.alfa-chemcat.com

2 Fareidentifikation

Farebetegnelse: Bortfalder.
Anvisninger vedrørende særlig fare for mennesker og miljø: Ikke relevant
GHS-Mærkningselementer bortfalder

3 Sammensætning/oplysninger om indholdsstoffer

Kemisk karakterisering:
betegnelse (CAS-nr.) (-)-Fenchone (CAS# 7787-20-4): 100%
Identifikationsnummer (-numre)
EINECS-nummer: 232-107-5

4 Førstehjælpsforanstaltninger

Efter indånding: Tilførsel af friskluft, i givet fald kunstigt åndedræt, varme. I tilfælde af vedvarende besvær skal lægen konsulteres.
Efter hudkontakt: Indhent straks lægens råd. Skal omgående vaskes af med vand og sæbe, skylle godt efter.
Efter øjekontakt: Indhent straks lægens råd.
Efter indtagelse: Øjnene skal skylles flere minutter ved åbne øjelåg med rindende vand ad skal lægen konsulteres. Overgiv til lægebehandling.

5 Forholdsregler ved brandbekæmpelse

Egnede slukningsmidler: CO₂, slukningspulver eller vandspraystråle. Større brande skal bekæmpes med vandspraystråle eller alkoholbestandigt skum.
Særlig fare på grund af stoffet, dets forbrændingsprodukter eller opstående gasser: Ved brand kan frigives: Kulmonoxid og kuldioxid
Særligt beskyttelsesudstyr: Anvend åndedrætsbeskyttelse, der er uafhængig af omgivelsesluften. Bær fuld beskyttelsesdragt.

6 Forholdsregler ved udslip

Personrelevante forsigtighedsforanstaltninger: Beskyttelsesudstyr skal bæres. Ubeskyttede personer skal holdes borte. Sørg for tilstrækkelig udluftning.
Forholdsregler for miljøbeskyttelse: Materialet må ikke udledes i naturen uden de fornødne tilladelser fra myndighederne.
Fremgangsmåde ved rensning/optagelse: Skal tages op med væskebindende materiale (sand, kiselgur, syrebindemiddel, universalbindemiddel, savsmuld).
Yderligere oplysninger For information om sikker håndtering se kapitel 7.
 For information om personlig beskyttelsesudstyr se kapitel 8.
 For information om bortskaffelse se kapitel 13.

7 Omgang og opbevaring

Omgang:
Anvisninger til sikker anvendelse: Hold beholderen tæt lukket. Opbevares koldt og tørt i lukkede beholdere. Ved sagkyndig anvendelse er ingen specielle forholdsregler nødvendige.
Anvisninger til brand- og eksplosionssikkerhed Tændingskilder skal holdes borte - ingen rygning.
Opbevaring:
Krav til opbevaringsrum og beholdere: Ikke nogen særlige krav.
Anvisninger til opbevaring sammen med andre stoffer: Opbevares adskilt fra oxydationsmidler.
Yderligere anvisninger til opbevarelsesbetingelser: Hold beholderen tæt lukket. Lagres køligt og tørt i godt lukkede beholdere.

8 Eksponeringskontrol/personligt sikkerhedsudstyr:

Yderligere anvisninger til udformningen af tekniske anlæg: Korrekt fungerende kemisk stinkskab, konstrueret til farlige kemikalier og med en gennemsnitlig fronthastighed på mindst 100 fod i minuttet.
Bestanddele med arbejdspladsrelevante grænseværdier som skal overvåges: Bortfalder.
Yderligere oplysninger: Ingen data
Personligt sikkerhedsudstyr:
Generelle beskyttelses- og hygiejneforholdsregler: De sædvanlige forsigtighedsforanstaltninger ved håndteringen med kemikalier skal overholdes. Skal holdes borte fra føde- og drikkevarer og foderstoffer. Forurenet, gennemvædet beklædning skal tages af med det samme. Hænderne skal vaskes før pauserne og ved arbejdsende. Åndedrætsbeskyttelse ved høje koncentrationer. Hver gang inden brug skal det kontrolleres, at beskyttelseshandskerne er helt i orden. Valg af en egnet handske afhænger ikke blot af materialet, men også af yderligere kvalitetskriterier og er forskelligt fra den fabrikant til den anden. Uigennemtrængelige handsker
Beskyttelse mod indånding: Ikke bestemt
Beskyttelse af hænderne: Beskyttelsesbriller
Handskemateriale Arbejdsbeskyttelsesdragt
Handskematerialets gennemtrængningstid
Beskyttelse af øjnene:
Beskyttelse af kroppen:

trykdato: 04.08.2009

Revision: 04.08.2009

Handelsnavn: **(-)-Fenchone**

(fortsættelse fra side 1)

9 Fysiske og kemiske egenskaber:**Generelle angivelser**

Form: Væske
Farve: Farveløs
Lugt: Ikke bestemt.

Tilstandsændring
Smeltetemperatur/smelteområde: 3-5°C
Kogepunkt/kogeområde: 192-194°C
Sublimeringstemperatur/-begyndelse: Ikke bestemt

Flammepunkt: 72°C**Antændelsestemperatur:** Ikke bestemt**Nedbrydningstemperatur:** Ikke bestemt**Eksplionsfare:** Produktet er ikke eksplosivt.

Eksplionsgrænser:
Nedre: Ikke bestemt
Øvre: Ikke bestemt

Damptryk: Ikke bestemt**Densitet ved 20°C:** 0,945 g/cm³

Opløselighed/blandbarhed med vand:
Vand: Ikke eller lidt blandelig.

10 Stabilitet og reaktivitet

Stoffer, som bør undgås: Ingen opløsning ved bestemmelsesmæssig lagring og håndtering.
Farlige reaktioner: Oxiderende stoffer
Farlige nedbrydningsprodukter: Ingen farlige reaktioner kendt.
Kulmonoxid og kuldioxid

11 Toksikologiske oplysninger

Akut toksicitet:
Primære irritationsvirkning: Kan forårsage irritation
På huden: May cause irritation
Ved øjnene: Noget sensibiliserende virkning er ikke kendt.
Sensibilisering: Den akutte og kroniske toksicitet af denne substans er så vidt vides ikke helt kendt.
Yderligere toksikologiske oplysninger: Der findes ingen klassificeringsdata om dette materiales cancerogene egenskaber hos EPA, IARC, NTP, OSHA eller ACGIH.

12 Miljøoplysninger:

Generelle oplysninger: I almindelighed inget fare for vand
Materialet må ikke udledes i naturen uden de fornødne tilladelser fra myndighederne.

13 Anvisninger til bortskaffelse:

Produkt:
Anbefaling: Skal overgives til særspildsamleren eller til samlingsstedet for problemaffald.
Må underkastes en særbehandling under iagttagelse af myndighedernes forskrifter.
Konsulter lokale eller nationale forordninger vedrørende korrekt bortskaffelse.

Urensede emballager:
Anbefaling: Bortskaffelse ifølge myndighedernes forskrifter.

14 Transportoplysninger

Transport ad landvejen ADR/RID (grænseoverskridende / indland):
ADR/RID-GGVSE klasse: Ingen

Transport med søgående skib IMDG:
IMDG-klasse: Ingen
Marine pollutant/havforurenende: Nej

Lufttransport ICAO-TI og IATA-DGR:
ICAO/IATA-klasse: Ingen

Transport / yderligere anvisninger: Ikke farligt stof ifølge ovenfor nævnte forordninger**15 Forskrifter:**

Deklaration i henhold til EoF-direktiver: De almindelige sikkerhedsforanstaltninger for omgang med kemikalier skal overholdes.
Produktet er efter EF retningslinjerne/forordningen om farlige stoffer ikke mærkningspligtigt.

Nationale forskrifter:
Oplysninger om beskæftigelsesindskrænkning: Må kun anvendes af teknisk uddannet personale.
Fareklasse for vand: I almindelighed inget fare for vand.

16 Andre oplysninger

Arbejdsgivere bør udelukkende benytte denne information som et supplement til andre oplysninger, de har indsamlet, og de bør foretage uafhængige vurderinger af denne informations egnethed til at sikre korrekt brug og til at beskytte de ansattes helbred og sikkerhed. Denne information stilles til rådighed uden garanti, og enhver anvendelse af produktet, der ikke er i overensstemmelse med dette Ark om Materialets Sikkerhedsdata, eller som sker i kombination med et hvilket som helst andet produkt eller i forbindelse med andre processer, er brugerens ansvar.

Området som udsteder datablad: Afdelingen for Sundhed, Sikkerhed og Miljø.
Kontakt: Zachariah Holt
Forkortelser og akronymer: ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
IATA-DGR: Dangerous Goods Regulations by the "International Air Transport Association" (IATA)
ICAO: International Civil Aviation Organization
ICAO-TI: Technical Instructions by the "International Civil Aviation Organization" (ICAO)
GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals
EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)